

Sygn. akt VII U 629/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 stycznia 2018 r. w Warszawie

sprawy L. J.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w W.

o wysokość renty rolniczej

na skutek odwołania L. J.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w W.

z dnia 15 kwietnia 2017 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala dla L. J. wysokość renty rolniczej od dnia 1 marca 2017 r. na kwotę 1157,33 zł (słownie: tysiąc sto pięćdziesiąt siedem 33/100) miesięcznie.

UZASADNIENIE

L. J. w dniu 5 maja 2017 r. złożył odwołanie za pośrednictwem Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. z dnia 15 kwietnia 2017 r., znak: (...). Odwołujący wskazał, że świadczeniobiorca otrzymujący rentę w wyniku wypadku przy pracy i posiadający całkowitą niezdolność do jej dalszego wykonywania, winien otrzymywać świadczenie w całości bez zawieszenia części uzupełniającej przy jednoczesnym założeniu, że jej wysokość nie może być niższa niż 1000,00 złotych miesięcznie (k. 2 a. s.).

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 31 maja 2017 r. wniósł o oddalenie odwołania w całości. Organ rentowy wskazał, że zmiana wysokości renty rodzinnej była spowodowana waloryzacją świadczeń emerytalno-rentowych, jaka miała miejsce w 2017 r. Organ rentowy stwierdził, że część uzupełniająca renty rodzinnej została zawieszona w całości na podstawie art. 28 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ponieważ odwołujący jest w posiadaniu gospodarstwa rolnego o powierzchni 12,13 hektara. W ocenie organu rentowego emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on ani jego małżonek nie jest właścicielem bądź współwłaścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, poza wyjątkami określonymi w pkt 1-4 (k. 4-5 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zgodnie z aktem własności ziemi z dnia 23 listopada 1973 r., odwołujący stał się właścicielem nieruchomości o powierzchni 16,38 hektara w L.
(k. 17 a. r.).

Odwołujący pozostaje w związku z małżeńskim z J. J. (z domu G.) od dnia 24 sierpnia 1974 r. (k. 2 a. r.).

L. J. w dniu 29 lutego 2012 r. złożył wniosek do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. o przyznanie prawa do renty rolniczej z tytułu wypadku przy pracy rolniczej w gospodarstwie rolnym (k. 1 a. r.).

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. po rozpoznaniu wniosku w dniu 4 kwietnia 2012 r. uznała odwołującego za okresowo całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 9 czerwca 2011 r. do dnia 30 kwietnia 2014 r., przy czym nie stwierdzono niezdolności do samodzielnej egzystencji. Organ rentowy orzekł, że okresowa całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym pozostaje w związku przyczynowym z wypadkiem przy pracy rolniczej w dniu 9 czerwca 2011 r. (k. 24 a. r.).

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wydał decyzję z dnia 23 kwietnia 2012 r., znak: (...), zgodnie z którą przyznał odwołującemu rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 lutego 2012 r. do dnia 30 kwietnia 2014 r. w kwocie do wypłaty w wysokości 601,30 złotych miesięcznie. Organ rentowy wskazał, że renta rolnicza składa się z części składkowej w kwocie 335,66 złotych oraz z części uzupełniającej w kwocie 703,28 złotych. Łącznie renta rolnicza wyniosła 1038,94 złotych (k. 36 a. r.).

L. J. w dniu 2 kwietnia 2014 r. ponownie złożył wniosek do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. o przyznanie prawa do renty rolniczej z tytułu wypadku przy pracy rolniczej w gospodarstwie rolnym (k. 52 a. r.).

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. w dniu 28 kwietnia 2014 r. uznała odwołującego za trwale całkowicie niezdolnego do pracy od dnia 1 maja 2014 r., przy czym nie stwierdzono niezdolności do samodzielnej egzystencji. Organ rentowy orzekł, że trwała całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym pozostaje w związku przyczynowym z wypadkiem przy pracy rolniczej w dniu 9 czerwca 2011 r.
(k. 21 a. s. i a. r.).

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wydał decyzję z dnia 28 kwietnia 2014 r., znak: (...), zgodnie z którą przyznał odwołującemu rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 maja 2014 r. na stałe w kwocie do wypłaty w wysokości 336,67 złotych miesięcznie. Organ rentowy wskazał, że renta rolnicza składa się z części składkowej w kwocie 354,67 złotych oraz z części uzupełniającej w kwocie 743,12 złotych. Łącznie renta rolnicza wyniosła 1097,79 złotych (k. 57 a. r.).

Następnie Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wydał zaskarżoną decyzję z dnia 15 kwietnia 2017 r., znak: (...), zgodnie z którą od dnia 1 marca 2017 r. ustalono nową wysokość renty rolniczej w kwocie 352,91 złotych miesięcznie. Część składkowa renty po podwyższeniu wyniosła 373,91 złotych, a część uzupełniająca – 783,42 złotych, co złożyło się na wysokość świadczenia, która po waloryzacji wyniosła 1157,33 złotych (a. r.).

Odwołujący posiada gospodarstwo o powierzchni kilkunastu hektarów. Ubezpieczony zajmował się czynnie produkcją sadowniczą do momentu, kiedy uległ on wypadkowi samochodowemu, w wyniku którego doznał uszkodzenia kręgowego. W konsekwencji odwołujący nie był w stanie się poruszać. Żona ubezpieczonego pomagała mu w gospodarstwie do dnia, w którym doznał wypadku samochodowego. J. J. zaprzestała pomocy w gospodarstwie ze względu na konieczność obsługi sprzętów. Natomiast syn ubezpieczonego zamieszkuje z nim wspólnie w domu, pracuje poza gospodarstwem. Zatrudnienie osób trzecich do pracy w sadzie byłoby nieopłacalne. Od wypadku samochodowego odwołującego, sad zaczął zarastać, ponieważ nikt się nim

nie zajmował. W wyniku tego, drzewa na następny rok nie dawały owoców, ponieważ wymagały one codziennie całorocznej ochrony (zeznania świadków R. N. i E. Z. oraz przesłuchanie odwołującego – k. 29-31 a. s.).

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy, w tym na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach rentowych odwołującego. Ich autentyczność, jak również zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy, nie była kwestionowana przez żadną ze stron procesu, dlatego Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd również uznał, iż zeznania zawnioskowanych w sprawie świadków R. N., E. Z. oraz odwołującego były logiczne, spójne, rzetelne i korelowały ze zgromadzonym materiałem dowodowym. Świadczy o tym fakt, że świadkowie to osoby, które zamieszkują razem z ubezpieczonym w jednej miejscowości i posiadają wiedzę dotyczącą gospodarstwa rolnego, którego jest właścicielem. Świadczy o tym również fakt, że odwołujący od kilku lat w związku z wypadkiem samochodowym nie prowadzi działalności rolniczej, jak również pozostali członkowie jego rodziny nie wykonują pracy w gospodarstwie.

W związku z tym Sąd uznał zgromadzony materiał dowodowy za wystarczający do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie L. J. od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. z dnia 15 kwietnia 2017 r., znak: (...) jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd zważył, że przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie, czy odwołujący lub osoby wchodzące w skład jego rodziny, w dalszym ciągu prowadzą działalność w należącym do niego gospodarstwie rolnym.

Według art. 24 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r., poz. 277 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą” renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy składa się z części składkowej i części uzupełniającej, ustalonych zgodnie z art. 25 i 26 niniejszej ustawy, a dla każdej z tych części ustala się wskaźnik wymiaru.

Zgodnie z uregulowaniami, które zawiera art. 28 wskazanej ustawy wypłata części uzupełniającej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy ulega zawieszeniu w całości, jeżeli rencista nie zaprzestął prowadzenia działalności rolniczej. Uznaje się, że rencista zaprzestął prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając:

1) gruntów wdzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, osobie niebędącej:

a) małżonkiem emeryta lub rencisty,

b) jego zstępnym lub pasierbem,

c) osobą pozostającą z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym,

d) małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b lub c;

2) gruntów trwale wyłączonych z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów,

w tym zalesionych gruntów rolnych;

3) gruntów i działów specjalnych należących do małżonka, z którym emeryt lub rencista zawarł związek małżeński po ustaleniu prawa do emerytury lub renty rolniczej

z ubezpieczenia;

4) własności (udziału we współwłasności) nieustalonej odpowiednimi dokumentami urzędowymi, jeżeli grunty będące przedmiotem tej własności (współwłasności) nie znajdują się w posiadaniu rolnika lub jego małżonka.

Za gospodarstwo rolne w myśl przepisu art. 1 oraz art. 2 ust. 1 ustawy z dnia

15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 617 z późn. zm.) uważa się obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki, nieposiadającej osobowości prawnej.

Przez działalność rolniczą należy rozumieć prowadzenie działalności w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej zgodnie z art. 6 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Przy czym, „znaczenie terminów rolnik oraz prowadzenie osobiście i na własny rachunek działalności rolniczej wskazuje na zawodowy, stały i realizujący interes danej osoby charakter tej działalności, wskazuje na zawodowy, stały, osobisty i realizujący interes danej osoby charakter tej działalności, na co wskazuje zarówno określenie rolnik oznaczające specyficzne zajęcie i związane z tym umiejętności, jak i cel ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, jakim jest zapewnienie ubezpieczenia społecznego osobom, dla których prowadzenie działalności rolniczej jest zawodem, stanowiącym ich podstawowe zajęcie i źródło utrzymania. Osobisty charakter działalności, jako cecha działalności rolniczej, oznacza, że rolnik osobiście prowadzi gospodarstwo rolne, co wyraża się w tym, że do niego zwykle należy podejmowanie decyzji dotyczących prowadzonego gospodarstwa oraz wykonywanie prac związanych z tym gospodarstwem, nie wykluczając jednak korzystania

z pomocy innych osób, czy nawet zatrudnianiu w tym celu pracowników.” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 sierpnia 2013 r., sygn. akt III AUa 1767/12)

Sąd zważył, że osoba prowadząca gospodarstwo rolne z reguły uzyskuje z tej działalności dochód. Zawieszenie wypłaty świadczeń nie dotyczy osoby, która jedynie posiada majątek nieruchomy w postaci gospodarstwa. Posiadacz gospodarstwa rolnego, który utracił możliwość jego prowadzenia i uzyskiwania tą drogą środków utrzymania, zachowuje prawo do świadczeń w pełnej wysokości. Uzyskanie możliwości pobierania pełnego świadczenia może zależeć tylko od zaprzestania działalności rolniczej. Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił, iż odwołujący, który zamieszkuje dom wraz z żoną i synem, nie jest w stanie prowadzić gospodarstwa rolnego. Należy wskazać, że również domownicy nie wykonywali żadnych prac w gospodarstwie należącym do ubezpieczonego. W ocenie Sądu okoliczności te zostały jednoznacznie potwierdzone zeznaniami świadków R. N. i E. Z., którzy

w sposób zbieżny wskazali, że po wypadku samochodowym, któremu uległ odwołujący, zaprzestano prowadzenia działalności rolniczej. Sąd uznał, że zeznania ww. świadków korelowały ze sobą, a ich treść nie została zakwestionowana przez organ rentowy. W ocenie Sądu odwołujący w toku postępowania dowodowego wykazał, że rzeczywiście od kilku lat nie prowadzi działalności rolniczej i nie uzyskuje z niej dochodów, a jego domownicy również nie wykonują żadnych czynności związanych z gospodarstwem rolnym. Zatem

Sąd zważył, że brak jest podstaw do zawieszenia wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej. W związku z tym Sąd doszedł do przekonania, że ubezpieczony jest uprawniony

do pobierania renty rolniczej w wysokości 1157,33 złotych od dnia 1 marca 2017 r., jako że zakwestionował decyzję waloryzującą mu świadczenie.

Z wyżej przedstawionych powodów, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz powołanych powyżej przepisów orzekł, jak w sentencji.

Zarządzenie: (...)

(...)